



АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

24.09.2019 року

м. Івано-Франківськ

№ 59/13-рк/к

ТОВ «Станіславська
теплоенергетична компанія»

*вул. Індустріальна, 34,
м. Івано-Франківськ, 76014*

Про запобігання порушенням
законодавства про захист
економічної конкуренції

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання відділу досліджень і розслідувань від 23.09.2019 № 59-03/82п та додані до нього матеріали щодо запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, які можуть міститись у діях товариства з обмеженою відповідальністю «Станіславська теплоенергетична компанія»,

ВСТАНОВИЛА:

Івано-Франківським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) розглянуто скаргу Дмитрук О.І., який проживає за адресою: *[інформація з обмеженим доступом]* (далі – Заявник) з приводу бездіяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Станіславська теплоенергетична компанія» (вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014, ідентифікаційний код юридичної особи 38162272, далі – ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія» або Товариство) в частині застосування неогрунтованих тарифів на послуги з постачання теплової енергії (централізованого опалення та постачання гарячої води), як таких, що не приведені у відповідність до діючих тарифів на природний газ.

Як встановлено Відділенням, Заявник отримує послугу з централізованого опалення та постачання гарячої води згідно договору *[інформація з обмеженим доступом]* та звертає увагу на те, що рішенням виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 05.09.2019 № 968 «Про тарифи на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, що надаються ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія»», затверджено тарифи на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання.

Станом на вересень 2019 року ціна на природний газ суттєво знизилась. Зважаючи на початок опалювального сезону, в період якого витрати на комунальні послуги для споживачів є досить значними, приведення тарифів до економічно обгрунтованого рівня, з урахуванням зниження витрат на природний газ має велике соціальне значення.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія» є суб'єктом господарювання.

Виробництво теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії підлягають ліцензуванню.

Законом України «Про природні монополії» ринок транспортування теплової енергії віднесений до сфери діяльності природної монополії, виробництва та постачання теплової енергії – до суміжних ринків.

Постановою НКРЕКП від 01.09.2015 № 2251 ліцензії на право провадження господарської діяльності з виробництва (АВ № 597517), транспортування (АВ № 597518) та постачання теплової енергії (АВ № 597519) видані ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія», переоформлені на безстрокові.

Відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.02р. № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.02р. за №317/6605 (далі - Методики), Відділенням досліджено становище ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія» на ринку надання послуг з постачання теплової енергії (централізованого опалення та постачання гарячої води) у період 2018-2019 рр.

Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання є послуги з постачання теплової енергії.

Продавцями послуг з постачання теплової енергії є суб'єкти господарювання, яких в установленому законодавством порядку визначено виконавцями вказаних послуг.

Споживачами послуг з постачання теплової енергії є мешканці будинків з централізованим опаленням та гарячим водопостачанням.

Особливостями ринків виробництва, транспортування та постачання теплової енергії є те, що споживачі не мають альтернативи вибору надавача послуг.

Послуга з постачання теплової енергії за споживчими властивостями, умовами використання, технічними, експлуатаційними властивостями і характеристиками тощо не має товарів заміників.

Територіальні (географічні) межі досліджуваного ринку постачання теплової енергії визначено, згідно з розділом 6 Методики, шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживачів придбання теплової енергії є неможливим або недоцільним.

Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції на ринку послуг з постачання теплової енергії є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначеної послуги є приєднання теплоспоживаючих установок споживачів теплової енергії до внутрішньобудинкових мереж опалення, які в свою чергу приєднані до магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, які експлуатує ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія». За межами цих теплових мереж та обладнання (котельні), користування послугою, що надається підприємством, є неможливим.

Тому, територіальними (географічними) межами ринку послуг з постачання теплової енергії визначено межі міста Івано-Франківська, де розташовані мережі ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія», що перебувають у його володінні та користуванні.

Часовими межами ринку визначено 2018-2019 рр., протягом яких незмінними залишались структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

Потенційних конкурентів на вказаному ринку у ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія» немає, оскільки у споживачів відсутня альтернатива отримання послуги з постачання теплової енергії від інших суб'єктів господарювання, незалежно від місця їх розташування.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монополіне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

У період протягом 2018-2019 р.р. на ринку надання послуг з постачання теплової енергії (централізованого опалення та постачання гарячої води) на території міста Івано-Франківська в межах розташування теплових мереж, що перебувають у володінні та користуванні ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія», немає жодного конкурента.

Отже, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» становище ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія» на цьому ринку є монополіним.

Врегулювання взаємовідносин у сфері надання послуг з постачання теплової енергії (централізованого опалення та постачання гарячої води) в територіальних межах розташування теплових мереж здійснюється Законами України «Про житлово-комунальні послуги» (від 24.06.2004 № 1875-IV), «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про теплопостачання» та іншими нормативно-правовими актами.

Статтею 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуги з постачання теплової енергії (централізованого опалення та постачання гарячої води) належать до комунальних послуг.

Встановлення тарифів на комунальні послуги, згідно із статтею 4 цього Закону, належить до повноважень органів місцевого самоврядування.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (зі змінами) затверджено «Порядок формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води» (далі – Порядок).

Цей Порядок визначає механізм формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з виробництва теплової енергії, її транспортування магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами (далі - транспортування) та постачання, надання послуг з постачання теплової енергії і постачання гарячої води.

Порядок застосовується під час встановлення органами місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води для суб'єктів природних монополій та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.

Для встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, ліцензіат подає уповноваженому органу відповідної територіальної громади, на території якої ліцензіат провадить (має намір провадити) ліцензовану діяльність, розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами.

Відповідно до пункту 11 Порядку, з метою забезпечення відшкодування всіх економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням теплової енергії, та відповідно наданням послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, перегляд тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та їх структури здійснюється уповноваженим органом кожного року (до початку опалювального періоду) за заявою ліцензіата (суб'єкта господарювання).

У разі зміни протягом строку дії тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, обсягу окремих витрат, пов'язаних із провадженням ліцензованої діяльності та наданням комунальних послуг, з причин, що не залежать від ліцензіата (суб'єкта господарювання), зокрема підвищення або зниження цін і тарифів на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, може проводитися коригування тарифів.

Як встановлено Відділенням, Товариство не зверталось до виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради з приводу перегляду тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та послуги з централізованого постачання гарячої води, у зв'язку з приведенням складових витрат на природний газ, розрахованих за цінами минулого періоду, до діючої ціни природного газу в постачальника НАК «Нафтогаз України».

Отже, бездіяльність ТОВ «Станіславська теплоенергетична компанія», яка полягає у непроведенні та неподанні на розгляд виконавчого комітету міської ради, у передбачений законодавством спосіб, розрахунків обсягів окремих витрат, які є складовими тарифів на теплову енергію (послуги централізованого опалення та постачання гарячої води), що зумовили б зниження тарифів, може призвести до порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом другим статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді бездіяльності суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, яка може призвести до ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, що були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, у зв'язку з наближенням опалювального сезону 2019/2020 рр. та з метою недопущення ущемлення інтересів споживачів послуг централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, керуючись пунктом 10 статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

товариству з обмеженою відповідальністю «Станіславська теплоенергетична компанія» (вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014, ідентифікаційний код юридичної особи 38162272) вжити заходів для запобігання вчинення ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції при застосуванні тарифів на теплову енергію (послуги централізованого опалення та постачання гарячої води), усунення причин виникнення цих порушень та умов, що їм сприяють.

Про результати розгляду цих рекомендацій просимо повідомити Івано-Франківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у 10-ти денний строк з дня їх отримання з наданням відповідних матеріалів.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин